

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Sobalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger,
Ektein. Sernat. In Ham-
burg: Marly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă carmond pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarify și învalia.

RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, eteșit
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 110.

Brașov, Miercuri 19 (31) Maiu.

1899.

„Păreră de rău“ germană.

Erăși a apărut într-o fôie ger-
mană unul din acele articule asupra
situațiunei din Ungaria, care de-
notă, că cei din Germania știu foarte
bine cum stau lucrurile aici și cât
de încordate sunt raporturile dintre
elementul maghiar dela putere și
dintre naționalitățile nemaghiare. Cu
tôte astea însă ei nu se pot avêta
la mai mult, decât a manifesta ici
colo și din când în când dorința
platonică, ca să înceteze aceste triste
stări de lucruri.

Și scim de ce Germanii nu pot
— face mai mult. Diriguitorii po-
litice oficiale a Germaniei în fața
neajunsurilor din Ungaria își spală
mânile repetând mereu, că Germa-
nia n'are să se amestece în trebile
interne ale aliaților săi.

Dér să trecem la obiect. Fôia,
de care vorbim, este „Leipziger
Neuste Nachrichten“. Sub titlul „Frica
în Ungaria“ această fôia vorbește de
activitatea ministeriului Szell inau-
gurată sub cunoscuta devisă și ajunge
la rezultatul, că frica zădărnicesce
și cele mai bune propusuri.

Ungurii se tem — dice — căci
se simt prea slabi, cu tôte că au
puterea în mână și se simt prea
mică, căci nu fac nici jumătate din
poporația țării. Ei ar voi, ca maghia-
risarea să progreseze cu iutela ful-
gerului, și sunt îngrijați, că nema-
ghiarii sunt încă prea tari, fiindcă
există și nu voesc să se lapede de
individualitatea lor națională. De a-
ceea iau în pripă măsurile cele
mai exagerate, spre a-se apăra în
contra pretinsului pericol, ce ar ame-
nința maghiarismul din partea națio-
nalităților, pe cari zadarnic se silesc
a-le contopi.

Firesce, — adauge fôia ger-
mană — se tem și naționalitățile
nemaghiare și neîncrederea lor de
decă de ani îndreptătită primesce
din zi în zi mai mult nutremânt.
Amintesce experiențele făcute sub
Tisza și Banffy și politica de in-
strucțiune, terenul, pe care se va-
lorază mai mult șovinismul maghiar.
Naționalitățile — dice — pretind cel
mai puțin dezvoltarea neimpiedecată
a culturai și a limbii lor proprii.
Acăsta însă nu se permite, și se
înaintază orbesce spre a sforța o uni-
tate limbistică, cu tôte că acăsta în-
tr'un stat poliglot este o imposibili-
tate. Toți factorii puterii lucrază
pentră acăsta fîntă utopică și ade-
vărul, că pe lângă Maghiari trăesc
în Ungaria și Nemaghiari cu drept de
existență, nu l lasă să iasă la ivelă.

„Aici ar fi un teren pentru om-
nipotența mult laudatului ministru
președinte Szell! Dér ce se în-
têmplă?“

Fôia germană descrie după a-
căsta întrebare situațiunea naționa-
lităților sub regimul Szell și înăspri-
rea ei pe tôte terenele și încheie:
„Cui nu-i va păre rău de-a vedé
atâta miseria? Și cine nu se gân-
desce, că aici o problemă multămi-
tore așteptă după un mare bărbat
de stat?“

Cum va puté să vină însă acest
bărbat, când Germania, puternica și
cultă Germania nu dă alt sprijin
dreptului și umanității încălcate în
inima Europei într'un stat aliat al
său, decât oftând o păreră de rău?

Congresul estra-ordinar.

Sibiu, 17 (29) Maiu 1899.

Ședința II.

Ađi la ôrele 10 a. m. s'a deschis șe-
dința a doua a sesiunii estra-ordinare a
Congresului național bisericesc, în afacerea
întregirii dela stat a venitelor parohiale.
E prima ședința meritorică, după cea de
ieri, care a fost mai mult constitutivă și
formală.

S'a cetit și autenticat protocolul șe-
dinței I.

Președintele a anunțat cererile noué
de concediu. S'au acordat.

Printre cei prezenți se remarcă per-
sônele Domnilor Eugen și Zeno Mocsonyi;
Dr. Alesandru Mocsonyi lipsesce, fiind
bolnav.

Președintele, înainte de intrarea în
ordinea zilei, împlinesce o tristă datorința
amintind de mórtea fostului deputat con-
gresual Valeriu P. Bologa. Se dă expresia
condolentei prin sculare și „Dumnezeu să-l
odihnescă în pace!“ Se trece și la pro-
tocol.

Intrându-se în ordinea zilei:

Dr. Ioan Mihu, referentul comisiei de
9, referéză asupra raportului consistoriului
metropolitan, spunând, că comisia de 9,
constituită sub președința Părintelui Vica-
riu arhiepiscopesc Dr. Il. Pușcariu, a con-
venit a presenta propunerea sa, din mai
multe părți, dér numai cu majoritate de
voturi, fiind 2 membri contra propunerilor,
ce se vor presenta și cari și-au rezervat a
vorbi și în plinul Congresului contra ace-
lora. Înainte însă de-a veni cu însăși pro-
punerile, ține necesar a ceti raportul con-
sistoriului metropolitan către congres.*

După cetirea acestui raport și recoman-
dațiune a Consistoriului metropolitan, refe-
rentul comisiei de 9, d-l Dr. I. Mihu, schi-
tând pe scurt și motivele, cari pentru mem-
brii comisiei au fost decidătoare la formula-
rea propunerii lor, — presente propunerea
înșă și a comisiei, care este următoarea:

„Considerând, că ameliorarea dotați-
unei preoțesce este o necesitate imperativă
pentră progresul cultural și moral al bise-
ricii noastre, și că biserica, în urma vitregi-
tății timpurilor trecute, în prezent nu este
în poziția a face ameliorarea dotațiunii din
mijlocele sale proprii;

„considerând, că statul după legile
în vîgore are datorința a concurge cu mij-
locele sale la susținerea organismului bise-
ricesc, ér statutul organic îndreptățesce,
ca în lipsa de mijloce proprii suficiente, să
reclame ajutorul statului;

„considerând, că articolul de lege 14
din 1898 despre întregirea venitelor preo-
ților din țers, cari nu aparțin confesiunilor
romano-armeno și greco-catolice, cu finea
lui Iulie 1898 a devenit lege obligătoare,
de ale cărei dispozițiuni biserica trebuie să
țină cont;

„considerând, că unele dispoziții ale
acestei legi, ce sunt prejudiciose autonomiei
noștre bisericesci, isvorésc din neîncredere,
în ce privește ținuta morală și patriotică
a preoției;

*) Il publicăm la alt loc al nr-ului
nostru de ađi — Red.

„considerând, că acăsta neîncredere
este fără temei, încât s'ar referi la preo-
țimea noastră, pentru-că acăsta totdeuna a
escelat prin purtarea sa morală și patriotis-
mul său adevărat;

„considerând, că guvernul prin o ese-
cutare dréptă și corectă a legii, chiar în
interesul bine înțeles al statului, pôte de-
lătura bănuelile, ce cu drept cuvênt le-a avut
biserica la aducerea acestei legi, în ce pri-
vesce slăbirea disciplinei bisericesci și vexa-
țiunea neîntemeiată a preoției noastre: —

Congresul național bisericesc, sub reserva,
că dotațiunea întregă, ce compete preoției
noștre se va pune la dispoziția autorității bi-
sericesci superioare, admite, că preoțimea să
priméscă întregirea venitelor sale din vistieria
statului în condițiile articolului de lege 14 din
1898, fără altă condiția, decât ca sumele re-
clamate la întregirea venitelui preoților să
ajungă la destinațiunea lor.“

Se încep desbaterile.

Deputatul N. Măneguț (M. Oșorhei) ia
cel dintâit cuvêntul și, într'o vorbire cu
multă grijă pregătită (dér prea de tot
lungă) arată multe-multe motive, între cari
numérose prea adevărate și tari, cari îl în-
démnă a pleda contra primirii întregirii
oferite de stat. Vorbirea este pe alocurea
un aspru rechisitoriu atât la adresa popo-
rului nostru, care prea se arată străin de-o
îmbunătățire a stării clerului său, ca să nu
ajungă în fața unor situații grele ca cea de
ađi, dér și la adresa preoției, care prea
se arată ușuratic de-gata a primi, ba strigă
chiar după acest ajutor danaic! E contra
primirii, formulând o propunere de incer-
cări de a-ne căștiga înși-ne mijloce de în-
tregire a salariilor preoției.

Dep. George Sêrbu (Caransebeș) e ase-
menea contra primirii, pe motivul, că le-
gea prea e evidentă în tendența sa de-a
„patriotisa“ preoțimea noastră. Ca să o pri-
mim „condiționat“? Dér ori condiționezi,
ori ba, și-i aceia onerosi, pe cari însuși
raportul consistoriului metropolitan îi soote
în relief destul de viu, tot în lege rămân, și
cu ascușul lor tot ne întâlnim noi, de nu
ađi mâne! E contra primirii.

Dep. P. Truța (Arad). Vré să dea o
curgere mai regulată discuției. Antevorbi-
torii se pun tot pe supoziții, pe deducții.
De e drept, că situația bisericii noastre e
în cazul de față foarte gravă, și asta e prea
drept, apoi cu atât mai vêrtos trebuie, în
judecarea acestei situații, să fim reali, pre-
cauți și în discuții și în concludii. Încoeră
să micșoreze vederile celor, cari sunt contra
primirii, dicând că e prea posibil, că noi ne
prea spêriem de ceva, ce nu e așa cum noi
ni-o zugrăvim și ni-o închipuim. E pentru
părerăa comisiei.

Dep. Mihail Popovici (Orșova). Se res-
trînge numai la unele motive, pe cari nu
le-a atins raportul consistoriului. Noi sun-
tem chiamați a păzi intactă autonomia.
Raportul consistoriului însuși constată, că
autonomia e jignită prin legea, care ne
preocupă. Eu dic, că așa e termin blând:
autonomia noastră bisericescă e direct căl-
cată prin acăsta lege. Dovadă, că guver-
nul își rezervă a nu primi datele, ce i-le
presentă autoritățile noastre bisericesci, ci
le va controla, ba le va aduna chiar de nou
la el, prin organele sale etc. etc. Vorbesce
frumos și înflăcărat, vorbește din convin-
gere. Și fiind-că până acum de fapt nu s'a
făcut nici o contrapropunere, d-sa presentă,
față de propunerea comisiei, următoarea
contrapropunere:

„Considerând, că articolul de lege
XIV din 1898, despre întregirea dotațiunii
parohiale, violéză în mod espres prin dis-

pozițiunile cuprinse în acel articol de lege
autonomia bisericii noastre ortodoxe na-
ționale;

„considerând, că în puterea Statutu-
lui Organic, congresul național-bisericesc
este chiămat a apăra autonomia bisericii
și a lua poziția față cu ori-care ingerință
cu vedită tendență de a vătămă organis-
mul autonom al bisericii noastre;

„considerând, că regularea dotațiunei
parohiale aparține exclusiv competenței
autorităților noastre bisericesci;

„considerând, în fine, că prin conclu-
sul de sub nr. 73 din anul 1895, congre-
sul național s'a pronunțat limpede și cate-
goric, că în afacerea dotațiunei clerului nu
pôte admite de loc ingerința guvernului, a-
centuând clar și hotărît, că o eventuală
subvențiune din partea statului primesce
numai pentru cazul, decât se asemnéază și se
pune la dispoziția autorităților noastre superi-
ore bisericesci într'o sumă generală pentru
biserica, ca atare, ér nu preoților, ca
particulari;

„In urma acestor considerante, Congre-
sul național-bisericesc enunță: că nu pôte
primi întregirea dotațiunei sub condițiunile
cuprinse în articolul de lege XIV din 1898.“

Dep. P. Rotariu (Timișoara) e de pă-
rere, că înzadar ne mai accentuăm punctul,
că „nu voim să se vătămă autonomia“,
căci dér' aceea e vătămă deja prin legea,
de care vorbim, și care e adusă și sanc-
ționată, și noi nu o mai putem schimba. Nier
comisia nu propune să primim negreșit,
dér condiționat; crede și d-sa, că e mai
bine a primi, ca a nu primi.

Dep. V. Mangra vede în lege ten-
dințe de a ne statifica pe incetul și bise-
rica, cum ni-s'au statificat în parte școalele.
Noi nu putem da consfințire acestui înce-
put prin votul nostru. Și vorbește mult și
bine călugêrul, încât să nu-l mai cunosci,
că acesta e același deputat, care în sinodul
din Arad n'a avut un singur cuvênt contra
primirii, ér aici așa de multe șoie! Acolo
așa era dorința lui Goldiș și „deputatul si-
nodal“ Mangra se supunea ca un mielul-
șel. Aici însă vré să jôce erăși pe „națio-
nalistul“ și intrasigentul. Puțin mai sunt
naivii, cari să credă vorbelor acestui con-
sorțiu, chiar și atunci, când ele sună fru-
mos din córdă.

Dep. Dr. N. Oncu apretiează motivele
celor ce sunt contra primirii; ele sunt multe
și tari, și se închină înaintea lor. Dér după
o succésă grupare a argumentelor comisiei
și a vederilor sale în materie, nu pôte să
nu accepte propunerea comisiei. Are și
primirea și neprimirea inconveniente sale,
dér tot mai puțin periculoase par cele ale
primirii, când consistoriile vor împărți aju-
torele, și nu vei fi împins preoții pe ghia-
rele solgăbiraelor! E drept, că legile poli-
tice bisericesci s'au adus contra voinții nos-
tre, dér în fața lor trebuie să ne gândim,
cum să trecă peste noi mai cu puține rele!

(Când Oncu spune, că au fost aduse
„contra voinții noastre“, deputatul Coriolan
Brediceanu observă cu glas înalt: „Nu-i
așa!“ O tăcere se produce. Toți ascultă
curioși în urma acestei intreruperi. „Nu-i
așa!“ — adauge Brediceanu — Sunt între
noi ômeni, cari au fost pentru aducerea
legilor, chiar în dieta țării!“ Toți ficeză
pe Goldiș. — ér Mangra, adoratul lui
Goldiș, tace chitic. N'are nici o vorbă de
scusă.)

Oncu își încheie vorbirea și, fiind tim-
pul înaintat, desbateră se amănă pe după
amiadı la ôrele 4.

Sedința III (după prânț).

La 4 ore p. m. se continuă desbaterea.

Deputatul *Simeon Damian* (Brașov) desfășură frumos argumente și momente nouă contra primirii; arată, cum Congresul ar comite mare greșelă, decât el însuși ar da pecetea legitimității pentru atentatul, pe care guvernul îl îndreptăză prin legea această contra autonomiei bisericești. E pentru contra-propunerea Popovici.

Dep. *Ignatie Papp* (Arad) arată, cum s'a purces la Arad, cum s'au făcut încercări prin comune să se reguleze de ele salariile spre a nu fi avisată preoțimea la întregirea dela stat, dăr n'au ajuns cu poporul la vre-o înțelegere. Apoi, mai papă cu papa, vré să dovedescă și afirmă, că și punctele, ce ne par nouă gravaminose, în lege de fapt — nu-s gravaminose!... (Murmure contrare!) Numesce întregirea un „dar“ al statului, pe care e rezonabil să-l primim.

Dep. *Mih. Cirlea* (Abrud) dice, că de ar fi dat bunul Dumnezeu să u'ajungem în situația asta, de a alege între două — rele!.. dăr, decât am ajuns, îi pare mai mic cel propus de comisie. Face adausul la propunerea comisiei, ca consistorul metropolitan să fie însărcinat cu executarea concludusului, ce se va lua, și să raporteze noului congres.

Dep. *Vasilie Damian* (Brad) într'un avântat discurs spune, că în o cestiune ca asta nu vré să acopere nici cu vâșul oportunității accentuate din mai multe părți, nici cu al optimismului periculului, ce amenință a se descărca peste biserica noastră. E o momelă materială, ca să deschidem noi înși-ne dușmanului porța să între în cetatea noastră. Asta să n'o facem. Să ne apărăm până numai putem și să nu deschidem porța, decât odată cu viața! Sunt tendințele legii „ascunse“? Din contră, ele sunt foarte vădite! E contra primirii.

Dep. *Cav. De Puscaru* (Bran): E un proverb, că lui Dumnezeu două lucruri îi sunt neplăcute: bogatul nemilostiv și săracul fudul! De suntem noi bogați, apoi să fim și milostivi cu cei ce n'au nimic (preoții noștri), ér de suntem săraci, să nu fim fuduli, declamând frumos, fără rostul cuvenit! E pentru propunerea comisiei.

Dep. *Dr. Nestor Oprean* (Caransebeș): Analisând legea, arată de nou și mai amănunțit vătămările, ce face autonomiei! E contra primirii.

Dep. *Parteniu Cosma* (Sibiu) arată, că a fost greșelă, ca pentru votul unei diecese să fiă convocat congres, căci dăr și așa noi aci nu putem discuta cu aceeași basă, cu aceleași idei. Cei dela Caransebeș și Brad au sesii la biserică, încât și-ar pute permite luxul respingerii, dăr în Ardeal e sărăcia mai mare, aci nu poți. Arată din multe puncte de vedere, că cei ce n'ar primi întregirea, aceia ar mâna pe preoți în brațele anarchiei și a solgăbiraelor și ei ar strica autonomiei, ér cei ce primesc întregirea cu condiția comisiei, chiar țin la autonomie, căci preoții vin la consistorul lor, nu la solgăbirae! E pentru comisie.

Fiind-că se ceruse încheierea discuției deja înainte de a vorbi dep. Oprean, s'a încheiat cu acești doi discuția, deși mai fuseseră încă insinuați.

S'a mai dat cuvânt propunătorilor: N. Măneșuț, Mih. Popovici și Dr. Mih. car și-au susținut de încheere motivele propunerilor, — apoi, după un șir de deslușiri practice și luminoase ale Inalt Prea S. Sale d-lui metropolit, — punându-se la vot, și anume cu votare nominală:

Congresul a acceptat cu 38 voturi, contra 28, propunerea comisiei, de a se primi întregirea dela stat a salariilor preoțesci, decât nu se pune altă condiție, decât aceea, ca sumele să ajungă la destinația. (Vezi propunerea comisiei).

Cp.

Gonă după colorile roșu-galben-vênēt. În zilele din urmă poliția din Brașov a pornit o gonă excepțională și ne mai pomenită la noi în contra colorilor roșu-galben-vênēt. Această gonă pare a merge paralel cu agitațiunea nutrită de foitele maghiare din loc în contra poporațiunei nemaghiare a orașului nostru și pentru ideea de cutropire din partea așa dîșului „element susțitor de stat“. Scopul este, ca totdeuna, terorizarea, ori pôte în cazul de față se mai urmărește și tendința de a-se documenta, că acum orașul are un căpitan de poliția ungur. Dăr să arătăm isprăvile cele mai recente ale noiei conduceri.

Joia trecută, cu ocaziunea înmormântării dirigentului Bologa, cei ce am asistat am observat pe mormântul lui *Andrei Mureșianu* o mică cunună cu pantlică în colorile noastre naționale. Noi toți am aflat firese acest semn de pietate față cu bardul nostru național. Se vede însă, că între asistenți s'au aflat și unii pôte dintre reprezentanții autorităților locale administrative, cari s'au lovit de colorile roșu-galben-vênēt. Destul, că Sâmbătă căpitanul orașenesc a trimis la fața locului doi poliști cu însărcinarea de a lua jos de pe crucea mormântului acele pantlice. Această s'a și întâmplat și Duminecă, la înmormântarea bacherului Steriu, nu s'a mai vădit acolo, decât cununa fără pantlică.

Puși odată pe gonă, tot Sâmbătă poliștii au aflat, că între cununile depuse pe cosciugul răposatului bacher Steriu se află și una cu pantlică tricolore roșu-galben-vênēt. N'a trecut mult și doi dintre ei s'au prezentat în casa mortului și la ordinul căpitanului poliției au pretins să se delătore pantlicele cu colorile române și să nu fiă folosite nici chiar în casa privată, necum ca decore a cosciugului cu ocaziunea conductului funebru. Membrii familiei au reclamat inviolabilitatea dreptului de domiciliu, la conductul funebru însă pôte pentru a încungiura eventuale conflicte cu poliția — acele colorii nu s'au mai vădit.

Ne abținem așd de ori-ce observare față cu casurile aceste revoltătoare și ne mai pomenite. Adaugem numai, că li-a premers cu puține zile mai înainte și o condamnare de-o asprime unică în felul ei a unuia dintre junii români din Brașovul-vechiu pentru-că la joc, în zilele de Paști, s'au aflat la el ca podobă în palăria colorile roșu galben-vênēt combinate într'o mică rosetă, cum a obișnuit poporul nostru a-o avé din vechime.

Vom reveni.

Raportul consistoriului metropolitan, cătră Congresul național-bisericesc.

Mărit Congres!

Inaltul guvern al țerei noastre, urmând a împlini promisiunea dată la pertractarea legilor politice bisericesci, că va veni întru ajutor confesiunilor recepte în țără spre a ameliora starea materială a preoților lor, a prezentat dietei țerei un proiect de lege despre întregirea veniturii preoțesc.

Proiectul acesta de lege conținând dispozițiuni prejudiciușe autonomiei noastre bisericesci, consistoriile noastre eparchiale au așternut camerei deputaților o representațiune motivată, și au cerut, ca proiectul de lege să se restituie guvernului cu însărcinarea, ca să asculte confesiunile — între acelea firese și biserica noastră, — și prelucrând proiectul de lege în consonanță cu legile cardinale ale țerei, cari asigură autonomia confesiunilor, să-l prezente spre pertractare în redactare nouă.

Aceeași representațiune s'a subșternut mai apoi din partea metropoliei și casei magnaților în numele tuturor consistoriilor noastre eparchiale, cu același petit ca mai înainte.

Legislațiunea țerei însă a votat proiectul de lege în ambele case ale dietei, cu puține modificări, și astfel acela, votat de dietă și sancționat de monarhul, s'a promulgat în colecțiunea legilor țerei la 15 Iunie 1898 cāl. n., ca al XIV. articolu de

lege din anul 1898 și a devenit lege obligătoare la finea lui Iuliu 1898.

Subsemnatul consistor, în sesiunea sa de an, ținând, că trebuie să-și dea sémă despre normele legii în raport cu autonomia bisericești, n'a esitat nici un moment de a recunoște legii regnicolare o gravitate extraordinară, ca și care abia va fi mai avut vr'o cestiune bisericescă dela întemeierea constituțiunei noastre bisericesci până în momentul de față, și care impunea bisericești în mod imperativ datorința de a regula ținuta organelor sale față de cerințele legii regnicolare.

În conștiința acestei datorințe subsemnatul consistor a îndrumat consistoriile eparchiale să promoveze cestiunea întregirii venitului preoțesc în condițiunile legii la sinódele eparchiale din éstan, pentru-ca în prima linie acelea în calitatea lor, ca reprezentanțele singuraticelor eparchii, să se pronunțe în cauză, rămânând, ca voturile lor, în cas, decât ar fi divergente și n'ar manifesta unitatea în bisericești, să se susțină unui congres național-bisericesc extraordinar, convocat în acest scop pe ziua de 16/28 a lunii curente.

De fapt voturile sinódelor eparchiale ne presentă disparitate în vederile reprezentanților singuraticelor eparchii, cari inomis reclamau convocarea congresului național-bisericesc extraordinar.

Convocat acela, ne luăm voiă a presenta Măritului Congres în acul sub % concludusele sinódelor eparchiale spre ulterioară și finală enunțațiune normativă în cauză, — ér în scopul luminării cestiunii din toate punctele de vedere ne permitem a espune următoarele:

Dintre dispozițiunile legii, cuprinse în 2—3 §-i, prejudețios pentru autonomia bisericești noastre este mai înainte de toate principiul fundamental, în aplicarea căruia dotațiunea acordată de stat nu se dă bisericești ca atari într'o sumă generală asemnată la dispozițiunea autorităților bisericesci superioare, precum enunțase consistorul metropolitan în concludusul din 22 August 1894, Nr. 192, înouviințat de congresul național-bisericesc din a. 1895 prin concludusul nr. 73, — ba nu se acordă nici chiar *parochiilor*, ci se dă *parochilor* ad personam (§. 3 din lege).

De asemenea prejudiciușă este dispozițiunea din §. 2 al legii, în înțelesul căruia venitul posturilor de parochii, cari s'au înființat după 1 Ianuarie 1898, și al acelor, cari se vor înființa de aici încolo, se va întregi numai atunci, decât ministrul așd organizarea aceloră motivată.

Drept corolar la această dispozițiune §. 15 din lege acordă ministrului dreptul, să provóce autoritatea bis. a afilia o comună la alta, când venitul parochial întregit dela stat ar scăde în mod permanent.

Sub și mai gravă excepțiune cad §-ii 7, 8 și 9 din lege, anume pentru *delictete politice*, cari prea ușor pot fi atribuite preoților, pentru greutatea pedepselor, cari se normeză acolo, — pentru vexațiunile și intimidarea preoților cu procese disciplinare, dată fiind ministrului libertatea nelimitată de a se conforma, séu a nu se conforma sentinței disciplinare a judecătorilor bisericesci, și prin urmare a denega séu a sista întregirea venitului și atunci, când preotul s'a declarat *nevinovat*.

Gravamen just pôte forma mai de parte § 17 din lege, conform căruia ministrul asemnă sumele dotațiionale la dispozițiunea autorităților confesionale pe lângă condițiuni, cari nu sunt precisate în lege, și în ultima linie depind dela ministrul.

Acestea sunt cele mai momentușe dispozițiuni ale legii, cari nu se pot conorda pe deplin cu autonomia unei bisericești, care, ca a noastră, cu constituțiunea sa garantată prin legile țerei — conform dispozițiunilor generale din stat. org. capitl. I, își regulază, administreză și conduce independent afacerile sale bisericesci, școlari și fundatiionali, în toate părțile și factorii ei constitutivi.

Față de legea statului care, precum arătarăm, ni ofere ajutorul de stat în condițiuni grele și aspre, următoarele momente pledeză pentru primirea ajutorului:

1) Statul este dator a da din banii, ce încurg în visteria lui, o anumită cuotă pentru scopurile culturale ale cetățenilor săi, și biserica noastră, ca ori și care altă biserică din stat, are un drept formal asupra venitelor ce se ofer din visteria statului. Și indeosebi stă asta ad mai mult de cât ori și când, după-ce statul prin introducerea legilor politice-bisericesci a scurtat pe preoți în venetele lor.

2) Deși întregirea venitelor de astădată ni-se oferă în condițiuni cât de grele, timpurile și tendințele guvernului se pot schimba, și atunci am ajunge în pozițiunea de a folosi venetele din visteria statului în condițiuni mai favorabile și mai princiúse dezvoltării noastre culturale.

3) Dacă biserica ca atare nu ar primi întregirea venitelor între condițiunile legii, ea față de puterea statului ar intra într'o poziția grea, având să opréscă pe singuraticii preoți, ca ei direct și fără scirea și întrevenirea autorității bisericesci să ceară și să priméscă întregirea venitelor lor dela stat. Casul acesta pôte provoca disordine și anarchia în bisericești, și abia am avé mijloce pentru curmarea lor față cu autoritatea și puterea statului.

4) Numai primirea întregirii venitelor preoțesci în genere, și din partea bisericești ca atare, trage după sine posibilitatea, ca între anumite condițiuni — după cum se indică în § 17 din lege — suma venitelor întregitoare să se pună întrégă la dispoziția autorității bisericesci ca atare, și apoi această se-o împartă diferiților preoți. Tot numai această primire pôte face posibil, ca autoritatea noastră centrală să intervină la măsurarea venitelor și să salveze astfel interesele singuraticilor preoți.

5) Praca de așd, ce o observă ministrul la împărțirea ajutoarelor din visteria statului, încă nu este mai bună; ci mai curând mai rea decât cea prevădută în lege. Pentru-că așd, decât se subșterne ministrului lista celor cari ar fi să fie împărțaiți din ajutorul dela stat, ministrul simplu șterge din listă pe unul séu altul, fără a arata barem motivul procederii sale.

În sensul legii în vigore însă ministrul nu va mai puté face această. El pôte să eschidă pe vre-un preot dela venetele sale numai pe basa unei sentințe formale, și decât pretinde dela autoritatea bisericești, ca să tragă pe atare preot în cercetare disciplinară și să aducă în contra lui sentință, trebuie să-i comunice autorității bisericesci și acrsa.

Bine că ministrului i-se atribue dreptul ca să se dispenseze de un preot, care din partea autorității sale bisericesci a fost achitat: însă decât ni-se comunică odată acusa, scim cel puțin de ce se tracteză, și putem presupune, că nu se va cere introducerea cercetării disciplinare pentru ori-ce lapalie, care nu s'ar puté justifica înaintea publicității bisericesci recurs la tribunalul administrativ și încă autorității bisericesci însă și privindu-se vătămata în cazul când nu se respecteză decusul de ea adus.

6) Între preoții noștri nu esistă de aceia, cari să ducă viață nemorală și scandalóșă séu să observe atitudine dușmănoșă statului; ér în contra veștațiunei în această direcția ne dă ore-care garanță împrejurarea, că acusa ridicată direct la ministru trebuie să ni-se comunice, precum și semne și dreptul de recurs în contra aceleia, la tribunalul administrativ suprem, ca la un for exempt de influința politicești de toate zilele.

7) Preoții noștri și decât vor primi întregirea venitelor lor dela stat, totuși rămân și încă cu atât mai atărnatóri dela autoritatea bisericești. Fiind-că unui preot amovat odată din funcțiunea sa bisericescă, nici statul nu mai pôte da venitul întregitor, și astfel primirea acelu venit atărnat în prima linie dela autoritatea bisericești.

8. Dotațiunea parochiilor noastre pe lângă toate încercările de ameliorare, ce în decursul timpului s'au făcut prin organele competente, încă nici astăd în o parte considerabilă de comune nu coréspunde nici dotațiunii modeste de 400 fl. pentru clasa III și și unde nominal se pare a esista această dotațiune, nici acolo nu este

sigură, ci este supusă fluctuațiilor, mai ales că sesiuni, fonduri bisericesci, precum au alte confesiuni din patriă, la noi nu există, ci tot venitul preoțesc apasă pe umărul poporului și altcum destul de sărac și apăsător de tot felul de dări.

9) Biserica noastră ortodoxă română mai lipsită decât oricare biserică din patrie, în cei cincisprezece ani din urmă de repetite ori a cerut, ca statul să vină în ajutor preoțimii noastre cu o dotațiune corespunzătoare și să spriguiească cu mijloace materiale instituțiile noastre bisericesci și culturale, — firesc cu respectarea dreptului de autonomie și a rëndului bun bisericesc, fără ca până acum să fi urmat ceva îmbucurător în această direcțiune.

10) Astăzi cu deosebire, în urma legilor de căsătorie civilă, preoțimea noastră s'a lipsit și de puținul, dăr sigurul venit, ce-l aveau, și mai ales existența protopresbiterilor s'a îngreunat peste măsură.

11) Preoțimea arhidieceșană a re-nunțat la ajutorul de stat de 24,000 fl. din cauza modalității de împărțire cu preterarea organelor bisericesci competente, și prin aceasta a dovedit resignațiunea sa în interesul rëndului bun bisericesc, fără a afla vre-o recompensare pe altă cale; er ajutorul anual de câte-va mii fl., ce s'a dat dela stat în anii din urmă, cu introducerea art. de lege XIV din 1893 se va sista, și astfel preoții din arhidieceșă, lipsiți de orice ajutoriu, nu vor putea creștere fiilor lor, ca să pōtă fi ei următorii preoți, s'eu să sporēscă inteligența noastră, precum a fost până acum, ba chiar statul preoțesc va fi desconsiderat și neocăutat, ca un stat dela care se pretinde mult, care însă dă puțin pentru existența unei familii.

12) Când organele statului preste așteptare și în contra asigurărilor D-lui ministru de culte, date în casa magnaților, că adecă § 17 al art. de lege XIV nu ar pretinde alte condițiuni, decât ca ajutoarele asemnate să ajungă la mână preoțimii — ar încerca prin darea ajutorului de stat să aservēscă pe oare-va preot pentru lucruri contrare bisericeii noastre naționale, preoțimea noastră va avea resignațiune și bărbăție, să preferă a conserva demnitatea și independența sa, decât a primi un ajutor, ce ar fi legat de condițiuni neocompatibile cu chemare sa.

Discursul-program

al ministrului-președinte român G. Gr. Cantacuzino.

(Urmare.)

La baza însă a tuturor transacțiilor omenești stă ideea de justiție. A făcut deja mult partidul conservator pentru justiția țerei. Am dat independența unei mari părți din judecătoria țerei, independența, care cu mahnire am văcut o știrbită și amenințată printr-o măsură a fostului guvern, măsură și nejustificată și primejdiosă în tendințele ei.

Vom întinde, d-lor, inamovibilitatea magistraturii la toate treptele judecătorești și vom asigura astfel respectul justiției, care este temeliea ordinii.

Încă din prima sesiune vom aduce un proiect de lege pentru modificarea întregului Cod de procedură civilă, care nu mai corespunde cu nevoile societății actuale și care prin înlesnirea ce dă șicanei răpescă justiției cele două însușiri ale ei de căpetenie: iuțela și iefinătatea. Dacă această reformă se va împlini cu succes, vom procedea și la reforma acelor părți din Codul civil, care au nevoie de serioase îmbunătățiri.

În administrația țării, cu totă dorința noastră de a nu desface ceea ce au făcut predecesorii noștri, suntem siliți să cerem sporirea gendarmeriei, așa de necesară siguranței la țară și care, după chiar mărturisiri făcute de fostul guvern, în cameră, nu este suficientă așa cum a fost redusă de densul.

Am voi să cădem cât mai puțin în vina de a desface și reface legile organice ale județelor și comunelor. Atunci însă, când vom fi nevoiți să o facem, vom avea drept normă să înmulțim pe cât posibil prerogativele autorităților locale.

Dacă nu credem, că este bine să răsturnăm într-una legile organice ale județelor și comunelor, credem însă că a venit

vreamea să dăm cetățenilor o mai mare siguranță de dreptate în materie administrativă. Fără a ridica autorităților judecătorești nici una din atribuțiile lor, vom alocați pe lângă ministerul de interne o instanță supremă, luminată și independentă, la care să pōtă recurge cei care se plâng de nedreptatea actelor administrative. Va fi un mare progres când se va sci, că și arbitrarul administrativ are o limită. O astfel de reformă va face pentru garantarea tuturor drepturilor cetățenilor mai mult decât orice s'gomotōsă, dăr zadarnică proclamare a unor principii, pe care nimeni nu le tăgăduiesc în mod fățiș.

În același scop vom întinde pe cât posibil în toate administrațiile indoitul principiu al condițiilor de admisibilitate pentru funcționarii publici și al stabilității lor.

Nimeni nu pōte ave pretensiunea să realizeze dintr'odată o astfel de reformă, care d'ecă s'ar desvīrși ar schimba cu totul și fața vieții politice și fața vieții sociale a regatului. Vom face însă în această direcție tot ce vom putea, fericiți d'ecă cei ce vor veni după noi vor urma pilda noastră.

Era de pace, care ne așteptă, nu trebuie să ne facă să neglijăm forța noastră armată. Organizarea unităților principale ale armatei noastre s'a realizat; rămâne a-le întări mai întâi și apoi a-le spori pe cât mijlocele bănești ne vor permite, având întot-déuna în vedere ca formațiunile noue ce se crează să fie într'adevăr reale. Armamentul infanteriei noastre a fost îndeplinit în mod fericit sub precedentul guvern conservator; avem acum nevoie a îmbunătăți armamentul celorlalte arme spre a-l înălța la nivelul, la care a ajuns în alte țări, împins de progresele științei.

Ultimul guvern al d-lui Lascar Catargiu a fost cu deosebire spornic în cele ce privesc școlă și biserica.

Pentru biserică a făcut legea clerului care, cu toate criticile de altă-dată, a rămas nestirbită după trei ani și jumătate de guvernământ al adversarilor noștri.

Pentru școlă precedentul guvern conservator a reușit să rupă cu tradiția imposibilității de a se legifera în materia de învățământ. În vreme de patru ani a schimbat și organizarea autorității superioare a învățământului și învățământul primar și normal-primar și a lăsat și un proiect de lege asupra învățământului secundar și superior, care în foarte mare parte a slujit de basă, legii pe care a votat-o ultimul Parlament.

Vom modifica, d-lor, această din urmă lege în părțile, pe care le credem greșite.

Vom trece din nou școlile agricole și de meserii la ministerul respectiv, unde se găsește locul lor și mai în putință de a fi mereu ținute în curent cu dezvoltarea, ce vor lua agricultura și industria în țără la noi.

Legiferând și asupra celorlalte părți ale învățământului rămase încă neschimbate vom încheia o operă, de care cu drept cuvânt ne putem mândri.

(Va urma.)

Revistă externă.

Rusia și Austro-Ungaria. Regele Alesandru al Serbiei a făcut, precum șcim, o călătorie prin Bosnia și Herțegovina, căreia i s'a dat din unele părți și ore-care caracter politic mai ales din pricină, că la granița țării comandantul corpului de armată austro-ungar din Serajevo a salutat pe regele s'rbesc, er acesta a răspuns printr-o vorbire, în care a accentuat, că Serbia are mare interes de a trăi în raporturi amicale cu Austro-Ungaria. Declarația aceasta a regelui a făcut impresia rea în Rusia, er acum organul oficios al ministeriului rusesc de agricultură vorbind despre Bosnia și Herțegovina scrie următoarele:

„După cum se pōte prevedea, mai curând s'eu mai târziu una dintre marile puteri va provoca pe Austro-Ungaria să evacueze Bosnia și Herțegovina. Fiind-că însă acestei provocări nu i-se pōte câștiga valōre decât prin forța armată, pentru ceea-ce timpul de față nu e acomodat, va trebui să se aștepte transformarea raporturilor. Atât însă e sigur, că Austro-Ungariei nu-i este permis a emunța aneziunea“.

Isbucnirile oficioase rusesci au făcut impresia rea la Viena, căci tot din parte oficioasă se accentuează mereu dela Petersburg, cât de mult diplomația rusescă se silește a convinge cercurile austro-ungare despre bunele intențiuni ale Rusiei față de monarhia vecină.

Mesagiul tronului bulgar. Alături principelui Ferdinand al Bulgariei a deschis prin mesagiul de tron sobrania bulgară. La început mesagiul face amintire despre marea nenorocire, ce a ajuns dinastia prin mōrtea pretimpuri a principesei. Privitor la politica esternă constată raporturile amicale cu Rusia, liberatoarea Bulgariei, apoi bunele raporturi cu marile puteri și cu Statele vecine, er mai pe sus de toate cu Pōrta. În virtutea acestor raporturi Bulgaria ia parte la conferența din Haga. Mesagiul avisēază desbaterea mai multor proiecte de legi necesitate de situațiunea economică și financiară a țării.

Consiliu în Vatican. Din Roma se anunță, că în 28 l. c. cardinalul Di Pietro, șeful congregațiunii consiliilor, a deschis consiliul, la care participă 53 arhiepiscopi și episcopi ai bisericeii latine din America. Lucrările consiliului, care afară de 1100 articuli ce se refer la doctrina, disciplina și liturgia latină din America, cuprind și un elaborat de organizațiune a bisericeii americane. Decisunile definitive vor fi înaintate Papei spre sancționare.

China și religia catolică. În urma decretului împăratului Chinei, prin care Papa e recunoscut ca împăratul religiei catolice și prin care se acordă până la un punct Franței protectoratul asupra catolicilor din China, Franța lucrēază pentru numirea de cătră Papa a unui reprezentant pe lângă China, care reprezentant să fiă de naționalitate franceză și să se adreseze la ambasadorul francez în casuri mai grele.

Turcia și conferența păcii. Circulă șcirea, că delegații turci la conferența dela Haga au primit ordinul de-a protesta în contra votării din partea delegațiilor bulgare în chestiunea arbitragiului, precum și în toate chestiunile de drept comun și a discuției chestiunilor, prin care s'ar viola suzeranitatea Porții față de Bulgaria.

Fluerul lui Avram Iancu. Din Sibiu ni-se împărtășește îmbucurătoarea șcirea, că istoricul fluer al lui Avram Iancu a ajuns în cele din urmă în mâinile d-lui Iosif Sterca Șuluțiu, care de 27 de ani meren l'a căutat. Fluerul a fost aflat de d-l advocat Gerasim Candrea din Baia de Criș. Cu ocaziunea venirii sale la Congres, d-l protopresbiter Damian din Brad a adus fluerul cu sine și l'a predat d-lui Șuluțiu. Așăm, că d-l Șuluțiu are de gând a dărui fluerul proiectatului muzeu național.

În loc de cununi trecătoare la mōmentul n'uitatului Valeriu Bologa a mai trimis d-l Vasile N. Orghidan, comerciant în Bucuresci, fl. 10 pentru masa studenților români din Brașov. — Direcțiunea școlară exprimă cele mai vii mulțămite pentru nobilul dar.

În legătură cu notița de mai sus comunicăm, că d-l Alexandru Miculescu, din Bucuresci, ni a trimis 20 Lei pe lângă următoarele rënduri: „Am luat cunoștință din diarul vostru de mōrtea valorosului Valeriu Bologa, care multă întristare a cauzat sufletului meu și, ținnd cont de dorința sa de-a nu i se depune corōne pe cosciug, Vă trimit cu această Lei 20, ca să-i remiteți d-lui Onițiu, directorul școlilor secundare române, spre a-i adauge la fondul cantinelor școlare, în amintirea regretatului nostru amic Bologa, la a cărui familie am trimis condolețele mele“.

Suma aceasta am predat-o ați direcțiunei școlare.

Starea sēmēnăturilor în Ungaria. Din comitatul Bihis se șciorie: Marile speranțe, ce agricultorii și-le-au pus în recolta acestui an, au început să se risipēscă. Grăul, care era admirabil, astăzi e palid, nesănătos, atacat de rugină și cu spicele mērunte. De câte-va zile ploii torrențiale pricinuesc mari pagube. Orzul, pe cât era de frumos înainte, pe atât este de slab acum, fiind plin de pete galbene și nesănătoase, așa că grăunțe bune nu va da, ba nici măcar nutreț pentru vite nu promite. Numai Oșul se află în stare bună, dăr în acel

ținut foarte puțin ovēs se sēmēnă. Săpatul cucuruzului este mult întârziat și împedecat din cauza ploilor nesfīrșite. — Tot în asemenea stare se află și sēmēnăturile din celelalte părți ale Ungariei, afară de părțile nordice, unde luna lui Maiu a fost mai puțin ploioasă.

Maiatul elevilor dela școlile române din loc s'a ținut er în „Stejeriș“. Tinerimea școlară, adunată ieri dimineața dinaintea școlilor, a plecat de aici cu muzica orășenescă în frunte, după-ce studenții din clasele mai înalte au făcut obișnuitul marș prin strada Prundului până în Prund și de-acolo înderēt pe strada Caterinei erăși dinaintea gimnasiului. Timpul fiind favorabil, lume multă din toate clasele societății noastre românești din Brașov s'a adunat în „Stejeriș“, unde la joc și la mese întinse sub umbra delicioasă a arborilor și pe paștea mōle, a petrecut câte-va cēsuri plăcute. Afară de jocul tinerimei, am văcut — ca în toți anii — încinsă o horă mare și frumoasă jucată cu foc și veselie de bărbai și femei din popor. Petrecerea a durat până după 7 ore s'era, când tinerimea școlară a plecat în cea mai esemplară ordine spre casă și de-odată cu ea și publicul, fă-care ducēnd cu sine impresiile plăcute ale zilei.

Ordonanță contra emigrărilor. Ministrul unguresc de agricultură Ignatiu Daranyi a dat în cauza emigrărilor o ordonanță cătră toate autoritățile administrative. În ordonanță se d'ice, că din rapōrtele consulilor sosite la ministerul de esterne a aflat, că în statul brasilian Leopoldo au imigrat anul trecut în masă locuitorii din Austria și din Ungaria. Emigrații trāesc însă acolo în cea mai mare lipsă și în urma aceasta una dintre marile puteri a și oprit supușilor s'ei de-a emigra acolo. Agenții emgrărilor și-au aruncat acum mreșile asupra Austro-Ungariei. Drept aceea ministrul unguresc de agricultură provōcă autoritățile administrative, ca să influințeze cu toate mijlocele legale pentru a împiedeca emigrările, er față cu agenții acestora se procedă cu deplina rigōre a legii.

Dor de carte romānescă. Cetim în „Tel. Rom.“: Doi băeți din comuna Mureș-Sân-Craiu cercetēază, în lipsa de școlă confesională, școlă de stat de acolo, unde primesc instrucțiunea în limba statului. Dând însă odată de un legendariu de Ioan Popescu, frunzărind și cetind prin el, li-s'a părut, că cartea aceasta are un deosebit farmec pentru ei. S'au deșteptat adecă în ei aceleași sentimente, ca și în nemuritorul Eliade Rădulescu, când în decursul instrucțiunii, ce-o primea în limba grēcă, a dat la un păstoriu de-o carte romānescă: Alexandria, pe care mai apoi ascuns într'un coș din pod a cetit-o din dōscă în dōscă, sorbind cuprinsul ei, predat în limba maternă, care instinctiv l'a fermecat. S'a deșteptat acum în băeți dorul de-a ajunge în posesiunea unei asemenea cărți fermecătoare și în naivitatea și nepriceperea lor copilărescă, presupunēnd, că cel scris pe pāretele cărții — Ioan Popescu — este „trimitătorul“ de cărți romānesci, i-au adresat acestuia o frumoasă rugămintea, ca „să facă bine și să le trimită“ și lor asemenea cărți. Oficiul postal a căutat multă vreme pe „trimitătorul de cărți“ Ioan Popescu și în cele din urmă abia s'a aflat un bărbat cu asemenea nume în persōna primarului comunei Toplița-romānă. Dăr acesta era alt Ioan Popescu, nu cel, căruia era epistola adresată. Primarul Popescu a trimis rugămintea băeților secretarului consistorial Dr. Elie Cristea, care s'a interesat mai de aproape de dorința elevilor insetați după carte romānescă, și s'a dispus să li-se trimită dela librăria arhidieceșană mai multe cărți de școlă și de rugăciuni.

Jos cu tricolorul! Sub titlul acesta șciorie „Patria“ din Cernăuți: Cuvēntul președintelui țării, rostit în dieta țării drept răspuns la interpelațiunea dep. nostru Dr. G. Popovici în afacerea tricolorului, s'a făcut trup. Cu un zel demn de-o cauză mai bună se cassēază de un timp încōce brēnele tri-

colore bieților gimnasiști, cari până erî alaltăeri nici ideii n'aveau, că aceste inocente colorî periclităză atât de grav interesele țării și ale statului. Și drept „ausgleichende Gerechtigkeit“ se cassăză și băieților ruși brăiele și încoingătorele cu colorile rusesol. Chiar dăunedi s'a întemplat casul la gimnasiul din loc, că unui student rus din gimnasiul superior s'a pus alternativa: s'eu dai imediat jos brăul „periculos“, s'eu vei fi eliminat. In fața acestei alternative unice in felul ei, gimnasistul a predat brăul profesorului și și-a împrumutat dela colegii s'ei o sforcică, pentru a nu păți o eventuală catastrofă. In Stupeca s'a întemplat in Lunia Pascilor éráși un incident cu brăul tricolor. Comandantul dela postul de gendarmî din Ilîșesci, fiind in Lunia Pascilor in serviciu acolo, a mers și la joc, unde a aflat un fiicău incins cu un brău tricolor. El l'a chiămat pe respectivul fiicău la sine și i-a oprit strict s'eu nu porțe mai mult brăul acesta, că de nu, va fi bătut și închis.

D-l prof. Dr. D. Onciul in audiență la Regele Carol. Distinsul profesor dela universitatea din Cernăuți, Dr. Dimitrie Onciul, a fost primit Joi in audiență la Maj. Sale Regele Carol. D-l Onciul a prezentat Maj. Sale recentele d-sale scrieri intitulate: „Originile Principatelor Române“ și „Geschichte der Bucovina“. Maj. Sa Regele a binevoit a-se întreținé — scrie „Timpul“ — timp de-aprópe o oră cu d-l prof. Onciul, informându-se forțe de-aprópe asupra mersului studiilor istorice la universitatea din Cernăuți și in special asupra studiului istoriei române.

Inmormântarea lui Castelar. Osămintele lui *Emilo Castelar* au fost transportate alaltăeri la Madrid și aședate in antișambra parlamentului. La cortegiul funebru a luat parte și ministrul-președinte *Silvela*, ministrul de interne și mai mulți generali in civil. La gară a fost de față și generalul *Weyler*. Un apel a fost adresat cătră toți republicanii, prin care se îndemná să ia parte la inmormântare. Ministrul de răsboi a dat un ordin, prin care opresce armatei de a participa la inmormântare. Familia decedatului a declarat, că nu vré să primescă, ca inmormântarea să se facă pe cheltuála statului.

Femeile și desarmarea. Dilele acestea a avut loc la Paris din inițiativa d-nei *Flammarion*, soția celebrului astronom *Camille Flammarion*, prima mișcare populară in favórea păcii și a desarmării ei generale. A fost un meeting monstru, la care a luat parte un număr colosal de femei. La urmă s'a votat o rezoluțiune, prin care se afirmă credința in realizarea viitoare a unei înțelegeri pacifice între națiuni, precum și voința femeilor din toate țările de a nu-și mai cresce copii in cultul răsboiului și al urei cătră străin. O asemenea mișcare a avut loc și in Petersburg cam tot in aceeași vreme din inițiativa d-nei *Dr. Schabanof*.

Congresul internațional al lucrătorilor minierî a decis cu 45 voturi reprezentând 1,403.000 lucrători, contra 2 voturi reprezentând 30,000 lucrători din Vort-Lumberland, ca să se introducă in toate țările ziua de lucru de 8 ore pentru muncă sub pământ. Apoi in urma propunerii delegaților lucrătorilor din Austria și Germania s'a adoptat ziua de 8 ore lucru și pentru lucrătorii la suprafață.

Vapor scufundat. Se scrie din Constantinopol: Vaporul „Navas“, având pe bord pe contra-admiralul *Osman*, pe ginerele s'eu, un locotenent de corabiă și 3000 de lire destinate pentru a-se plăti lucrătorii dela arsenalul marinei, s'a scufundat trecând Cornul de aur. Ultimele două persoane s'au inecat. Bani s'au pierdut.

Demonstrația in Paris. La 28 l. c., cu ocazia aniversării comunei, s'a ținut in Paris un meeting anarchist. După meeting anarchistii au voit să demonstreze in cortegi pe strade, însă poliția a intervenit. Din cauza acestea s'au produs atacuri între poliția și demonstrații, cu care privilegii de ambe părțile s'au întemplat numeroase contuziuni și s'au făcut și câte va arestări.

Literatură.

„**Răsboiul pentru neatărnare,** povestit pe înțelesul tuturor de *George Coșbuc*“, este o carte nu numai cât se pôte de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dér tot-odată și forțe efitină, decât nu chiar cea mai efitină între cărțile românesol apărate până acum. Un exemplar in format mare 8° de 283 pagine costă numai 50 cr (cu posta 55). Abia a eșit de sub tipar și toate dijarele grăbesc a recomanda cu cea mai mare căldură această prețioasă și însuflețitoare operă a d-lui *Coșbuc*. Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândescă cât mai mult in straturile poporului, fiind ea in adevăr scrisă „pe înțelesul tuturor“. Pentru a înlesni procurarea, s'au depus și la „Tipografia A. Mureșianu“ câte va esemplare, de unde doritorii o pot căpéta cu prețul arătat mai sus.

ULTIME SCIRI.

Viena, 29 Maiu. Ministrii unguresol au sosit erî aici, ér astădi au ținut consiliu, la care au luat parte și ministrul de honvedî *Fejervary* și ministrul a latere *Em. Széchenyi*. „Coresp. Polit.“ află, că ministrii unguresol vor rămâné mai multe dije in Viena. După o conferență, ce a avut'o cu ministrul de esterne *Goluchowski*, ministrul-președinte *Szell* a fost primit la 3 ore d. a. in audiență de Maj. Sa. Se mai vorbesce, că astă-séră se va ținé și un consiliu de corónă. Se așteptă, ca ambele cabinete să-și dea dimisiunea, deóre-ce nu se pot invoi.

Praga, 29 Maiu. „*Narodni Listy*“ de ađi publică un articol asupra situațiunei. El crede, că decisiunea se va lua mâne și că decât nu se va întempla vr'o minune, s'eu decât cei din Pesta nu jôcă numai comediă, nu va rămâné alta, decât ca ministrul *Thun* să-și dea dimisiunea, s'eu ca ambele ministrii să dimisioneze. Articolul e scris forțe pesimistic. „*Nar. Listy*“ crede, că se va afla un ministeriu, care cu ajutorul Ș-lui 14 să ducă in deplinire ceea ce pretind Ungurii. Se teme, că parlamentul vienes nu se va puté avénta apoi la o rezistență seriósă. Noul curs, cel puțin pentru început, nu va fi favorabil Cehilor. Articolul incheie di-când, că națiunea cehică va puté suportate cei câți va anî, cari vor mai trebui să trecă, până ce dualismul va da deplin faliment.

Viena, 26 Maiu. Foile germane de ađi vorbesce de apropiata dimisiune a cabinetului *Thun* și de eventualii s'ei succesori.

Haga, 29 Maiu. (Din o telegramă a lui „*Magyarország*“). Au sosit deja aici deputațiunii de ale comitetelor Finlandese, Macedonene, Armene, Turci tineri și *Români* din Ungaria, cari lucréză cu zel sprijiniți de apostoli ai păcii, ca să atragă atențiunea congresiștilor asupra intereselor naționalității lor. Nici un delegat al conferenței însă n'are drept de a-se amesteca in afaceri, față cu cari n'au nimic comun.

DIVERSE.

O corabiă, care transportă șerpî. Barca portugeză „*Atlantica*“ a sosit dijele trecute din *Brasilha* in *Orlean*. Transportul ei consta esclusiv din șerpî prinși in jurul ținutului *Amazon*, cari șerpî valoréză 50,000 dolari. Este între ei un șerpe uriaș mai lung de 10 metri. Intreg transportul acesta va fi arătat la expositia din Paris, colectarea lor a întreprins'o o societate de naturaliști franceși. Societatea acesta adună de 25 ani tot felul de șerpî de prin Asia, America și Africa.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior.*

Cursul ia bursa din Viena.

Din 28 Maiu 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.50
Renta de coróne ung. 4%	97.05
Impr. cáil. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.90
Impr. cáil. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.—
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.10
Bonuri rural ungare 4%	95.45
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	160.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.20
Renta de argint austr.	100.75
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de aur austr.	120.10
Losuri din 1860.	139.25
Acții de-ale Bâncoei austro-ungară	918.—
Acții de-ale Bâncoei ung. de credit.	357.50
Acții de-ale Bâncoei austr. de credit.	358.25
Napoleondori	9 55
Mărci imperiale germane	58.92 1/2
London vista	120.47 1/2
Paris vista	47.80
Rente de coróne austr. 4%	100.45
Note italiene	44.70

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Maiu 1899.

Banconota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Argint român. Cump.	9.45	Vënd.	9.47
Napoleond'ori. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.63	Vënd.	5.66
Ruble Rusesol Cump.	126.75	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesol Cump.	11.71	Vënd.	—
Scriis. fonc. Albina 5% 101.—	Vënd.	102.—	

De inchiriat.
Două quartire in Villa *Bologa*, de pe strada (șirul) *Cetațuiei*, sunt de inchiriat și pot fi imediat ocupate.
1-4601.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Un comis
din familiă bună, cu perfecte cunoștințe in bransa de coloniale, care pôte documenta, că are experiență și praxă, găsesce prompt ocupațiune. *Români sunt preferați.*
„*Concordia*“, societate comercială pe acți *Sibiu.*
2-3599,

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)
sunt a se adresa subscriselii administratiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Antreprise de pompe funebre
E. Tutsek.
Brașov, Strada Porții Nr. 12.
(Lipit de depoul de ghete al D-nului *I. Săbădeanu*).
Recomandă Onor. public la casurî de mórte, aședământul s'eu de inmormântare bogat asortat in cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpéta cu prețuri ieftine.
Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot incheide hermetic, din prima fabrică din Viena.
Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.
Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.
Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru véné, pentru copii, precum și cioclii.
Comande întregi se eșcută prompt și ieftin, i a u asupra-mi și transporturi de morți in străinătate.
La casurî de mórte a se adresa la
E. Tutsek.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. in Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1899.

Sosirea trenurilor in Brașov:		Plecarea trenurilor din Brașov:		
Dela Budapesta la Brașov:		Dela Brașov la Budapesta:		
I. Trenul de pers. la 8 ore dim.		I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. diminița		
II. Tr. accel. peste Clușu la 2 ó. 9 m. p. m.		II. Tr. accel. (peste Clușu) la 2 ó. 45 m. p. m.		
III. Trenul mixt la 10 órs 25 min. séra		III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra.		
IV. Trenul accel. la 5 óre 7 min. dimini.		IV. Trenul accel. la 10 óre 26 min. séra.		
Dela București la Brașov:		Dela Brașov la București:		
I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 óre 20 min. dim.		I. Trenul de pers. la 3 óre 55 min. d.		
II. Trenul accel. la 2 óre 18 min. p. m.		II. Trenul mixt la 11 óre a. m.		
III. Trenul mixt, la 5 óre 20 min. p. m.		III. Trenul accel. rat (ce vine pe la Orad. Clușu) la 2 óre 19 min. p. m.		
IV. Trenul de pers., la 9 óre 27 min. séra		Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:		
V. Trenul accel. la 10 óre 14 min. séra.		I. Trenul de pers. la 5 óre 19 min. dim. (are legătură cu Tuzsod) Cluș-Szereda. 3 ó. 15 m.		
Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:		II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.		
I. Trenul de pers. la 8 óre 25 m. d., (are legătură in St-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).		III. Trenul de pers. la 3 óre 15 m. p. m. are legatură cu linia Tuzsod-Ciuc-Szereda.		
II. Trenul de pers. la 1 óra 51 m. p. m.		Dela Brașov la Zărnești (G. Bartolomeiu):		
III. Trenul mixt, la 6 óre 48 m. séra, (are legatură cu Ciuc-Szereda)		I. Trenul mixt la 9 óre și 2 min. a. m.		
Dela Zărnești la Brașov (G. Bartolomeiu):		II. Trenul mixt la 3 óre 18 min. p. m.		
I. Trenul mixt la 6 óre 22 min. dim.		III. Trenul mixt la 9 óre 30 m. séra.		
II. Trenul mixt la 1 óra 12 min. p. m.		Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:		
III. Trenul mixt la 8 óre 18 min. séra.		I. Trenul de pers. la 5 óre 19 min. dim.		
Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:		II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.		
I. Trenul de pers. la 8 óre 25 min. dim.		III. Trenul de pers. la 3 óre 50 min. p. m.		
II. Trenul de pers. la 2 óra 51 min. p. m.				
III. Trenul mixt la 6 óre 48 min. séra.				